

Afrapportering af ”Politikimplementering”

Formål

En e-sciencepolitik (ForskningsData Management Politik) skal for at få regulær impact bygge på et solidt forarbejde, hvor man - mens man tegner et kort over institutionens enkeltenheders eksisterende infrastruktur, aktiviteter og services - får både viden om og ejerskab til en sådan politiks konsekvenser. Koblingen mellem strategisk politik-niveau og forskerhverdag er det egentlige formål med aktiviteten. For så vidt angår formål, er der i nogen udstrækning fællestræk med aktiviteten 'Digital DM guide'¹, om end metode og produkt er forskellige, og der er derfor aftalt tæt samarbejde mellem de to aktiviteter. Sidstnævnte aktivitet er ikke afsluttet.

Anvendelse/Nytteværdi

I første omgang var hensigten med kortlægningen at sikre et e-Science beslutningsgrundlag for det politiske ledelseslag på institutionerne, dernæst en kvalificeringen af alle beslutninger, som kan komme forskere til gode, eksempelvis kan de opleve at få et tilbud om service, der passer til deres behov og ønsker for alle faser af forskningsdatas livscyklus.

Det er en løbende proces der er igangsat og langt de fleste institutioner, er endnu ikke i mål.

Output fra denne aktivitet fremgår af bilag 1 - de enkelte institutioners set-up vedr. ForskningsData Management politik, HPC kompetencer, faciliteter og behov. information om regelsæt som eksempelvis Open Access samt formidling om udvikling af digitale forskningskompetencer. Hertil kommer fagmiljøers digitale faciliteter, eksempelvis hardware. Men også initiativ til formidling af digitale kompetencer til forskere og tilhørende fagmiljøer.

Leverance

Leverancen er et roadmap og et organisationskort som menes at foreligge ultimo 2016, hvilket er vurderet til at være et succeskriterie.

En væsentlig udfordring er at kortene skal være dynamiske og at der skal sikres ejerskab til en fortsat opdatering decentralt med opsamling centralt.

Aktiviteten leverer et forhåbentlig genbrugeligt roadmap over danske universiteters og større bevaringsinstitutioners ForskningsData Management Services.

Den anvendte tilgang og de høstede erfaringer i aktiviteten vil blive beskrevet og udført, således at andre institutioner, repræsenteret i DM Forum, kan have nytte af arbejdet.

Aktiviteten Politikimplementering bygger direkte oven på en tidligere aktivitet, en skabelon for udarbejdelse af en institutionel DM-politik², hvor der tales om roadmap og organisationskort, som to ting, der bør udarbejdes.

¹ [Aktivitet, Research Data Management Guide](#)

² [Aktivitet, Institutionelle politikker vedr. Research Data Management](#)

Midler

Aktiviteten er medfinansieret af Danish e-infrastructure Cooperation (DeiC), Forum for Datamanagement, under aktivitetstype 2. Tværinstitutionelt.

Deltagere

Institutioner:

Projektet er et samarbejde mellem Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Det Kgl. Bibliotek (samt Statsbiblioteket). Danmarks Tekniske Universitet og Aalborg Universitet indgik i maj 2016. Tillige har Rigsarkivet samt Syddansk Universitet bidraget til rapporten.

Personer:

Det Kgl. Bibliotek; Anders Sparre Conrad, Ellen Knudsen, Line Slemming (fra 1/6 2017), Michael Svendsen,

Aarhus Universitet; (tovholder) Anne Marie Pahuus, Søren Christensen, Christian Storm Pedersen, Anne-Marie Bach, Søren Klit Lindegaard, Line Slemming (frem til 31/5 2017)

Aalborg Universitet; Karsten Kryger Hansen, Bo Nygaard Bai og Rasmus D. Jensen
Københavns Universitet; Susanne den Boer, Klaus Kvorning Hansen, Lene Offersgaard

Danmarks Tekniske Universitet; Mikael Karstensen Elbæk, Falco Jonas Hüser, Mogens Sandsfær

Syddansk Universitet; Kurt Gammelgaard Nielsen, Asger Væring Larsen
Rigsarkivet; Mette Hall Andersen, Anne Sofie Fink Kjeldgaard

Varighed

April 2016 - Juni 2017.

Hovedkonklusion

De deltagende institutioner har forskellig opbygning og formål, tilsvarende de medvirkende universiteter henholdsvis værende mono- og flerfakultære.

Institutionernes politikimplementering og tilknyttede processer er i gang, således er det for tidligt at konkludere på baggrund af høstede erfaringer, og dermed give andre mulighed for at drage nytte af den oplevede viden.

Det gælder formidling af digitale kompetencer, der over tid vil vise sig om det har den ønskede effekt. Tendensen hos flere institutioner, er at man ved brug af workshops, train-the-trainer og deciderede undervisningsforløb, kan formidle digitale kompetencer til forskere og tekniske medarbejdere. Der er tale om forskellige modeller til forskellige grupper, og ikke nødvendigvis systematisk tilgang fra institution til institution.

Det gælder opbygning af infrastruktur og fremtidige investeringer i hardware, idet der over tid skal afsættes ressourcer og planlægges arkiv til data, en proces der vil være

dynamisk eftersom dataformat vil være foranderligt, og nye arkiveringsmetoder vil udvikles.

Tilsvarende er infrastruktur, herunder organisering af ForskningsData Management Services, et område som institutionerne ikke har lagt sig fast på. Men én institution har planer om tilbyde et rådgivningsnetværk bestående af årsværk som IT-specialister, bibliotekarer og forskningsstøtte med eksempelvis jurister.

Og i forbindelse med selve aktiviteten og de indkomne bidrag, stod det klart at der ikke var konsensus om rapporteringsformen, som konkret vejledning af henholdsvis hvilke elementer der skulle indgå i roadmaps og organisationskort, og på hvilken måde de skulle være dynamiske. Formsmæssigt har det således ikke været muligt at indfri succeskriteriet, i stedet er der er indrapporteret på forskellig vis og i tekstform, jf. bilag 1.

Tilsvarende har der netop på baggrund af institutionernes øgede aktiviteter omkring ForskningsData Management, manglet tilstrækkelig tid til at færdiggøre aktiviteten til ultimo 2016, hvilket forklarer at den oprindelige slutdato blev rykket med 6 måneder.

Tillige indgik en fusion af flere biblioteksvirksomheder under forløbet af aktiviteten, bl.a. Københavns Universitetsbibliotek, Statsbiblioteket og AU Library fusioneredes ind et fælles Kongeligt Bibliotek, således overlap fra gammel til ny institution omkring organisering af Data Management.

Oprindeligt indgik fire institutioner i aktiviteten. Efterfølgende viste det sig, grundet andre tværinstitutionelle samarbejder, at tiden gjorde flere institutioner interesserede i at medvirke. Løbende blev det vurderet om det ville være hensigtsmæssigt at inddrage flere parter. Således blev deltagerantallet ad to omgange forøget.

Proces

Aktiviteten har været inddelt i 3 faser.

- 1) Sammenhæng med visionen for 2018 (Common Ground)³ Forankring af ForskningsData Managementpolitik indadtil i institutionen.
- 2) Roadmap /organisationskort, der beskriver hvilke services, support-funktioner, infrastrukturer og aktiviteter, der p.t. er tilgængelige samt hvilke man vil arbejde på at udvikle.
- 3) Organisationen og finansieringen af eksisterende og fremtidige services – hvem har ansvar for hvad og hvordan er informationsflowet i forhold til ForskningsData Management-spørgsmål.

Fase 1:

³ https://www.deic.dk/datamanagement/DM_forum/common_ground

Ved implementering af lokale ForskningsData Management (eScience) Fora. Samtlige institutioner har nedsat udvalg til at organisere Data Management og til at udvikle en tilhørende politik. Enkelte er i proces med vedtagelse af en ForskningsData Management Politik, mens andre har vedtaget egne politikker. De vedtagne politikker er generelt bredt formuleret, og har elementer som forskningsansvar, institutionens ansvar, datakapacitet(infrastruktur), dokumentation og forvaltningsstruktur, FAIR principperne samt afledte ressourcer til at implementere politikken. Som eksempel har en institution valgt en generel overordnet og kortfattet politik, hvilket vil give de enkelte fakulteter mulighed for selv at skræddersy egen lokal politik.

Fase 2:

Da graden af ForskningsData Management-politikimplementering på de danske universiteter varierer over tid, vil der være tale om en fortløbende afdækning med denne aktivitet, nemlig fra datatyper og infrastrukturer til organisering, samt til udvikling af øvrige nødvendige værktøjer for en ForskningsData Management-politik effekt.

Og alligevel har der været ønske om at erfaringer fra en institution kan genbruges i en tilpasset version til andre.

Fase 3:

Undersøgelse af forskernes behov, var en del af aktiviteten 'Politikimplementering'.

Enkelte institutioner har valgt i forbindelse med opstart af infrastruktur at interviewe kernepersoner, bl.a. med en spørgeguide med afsæt i typer af data, til formål at finde frem til den rette infrastruktur inklusive tools og lagring.

Formidling af aktiviteten

Det er en bevillingsforudsætning, at afrapportering af aktiviteten gøres tilgængelig på DeiC's hjemmeside. Tilgængeliggørelse af denne slutrapport er udarbejdet på baggrund af institutionernes bidrag.

Det blev aftalt fra start at formidling af redskabet til to væsensforskellige institutioner (universitet og bevaringsinstitution) formidles til DM-forums møder i efteråret 2016 ved en ppt med kortene. Kortene gøres desuden tilgængelige på institutionernes egne hjemmesider.

Som begrundet i afsnittet om leverance, ovenfor, vil der ikke ske en formidling i 2016, men i efteråret 2017 og der vil det være med en ppt. men uden kort.

Bilag 1:

Tabel med institutionernes afdækning af ForskningsData Management på baggrund af eksisterende set-up samt fremtidige initiativer.

Institution	Organisering og finansiering	Infrastruktur	Services	Aktiviteter
Københavns Universitet	Fakultetet SUNDs politik ses her	Følgegruppe nedsat for Data Management, her som forslag til guide	Alle Koncern-it's services er samlet i et digitalt servicekatalog (intranettet KUnet)	Interview-runde alle fakulteter incl. fællesadm. gennemført sommer/efterår 2016 mhp at afdække behov for DM services.
Aarhus Universitet	politik for ansvarlig forskning dækkende alle 4 fakulteter, mens Health i 2014 udarbejdede egen politik Her ses en vedtaget en for AU fælles digitaliseringsstrategi	Kortlægning ses her herunder findes overvejelser om nuværende og fremtidige behov for - e-Science hardware (PU-drevet HPC hhv Data-drevet HPC) - e-Science fysiske rammer - e-Science datamanagement - e-Science kompetencer		Processen om digitaliseringsstrategien ses her , bl.a. interviews og workshops med ledelsen, studerende, videnskabelige- og administrative medarbejdere
Det Kgl. Bibliotek (frem til 31/12 2016 Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek)		-bidrager til e-science kortlægning på AU (særligt med fokus på Arts) -e-Science hardware (i samarbejde med DeiC) Kulturarvsclusteret -udvikling af DMPOnline (er en del af projektet "Datamanagement i praksis" (DMIP) -konsolidering af DMPOnline (er en del af konsolideringsprojekt) -koordinationsgruppe for datamanagement er nedsat		Interview-runde alle KU's fakulteter incl. fællesadm. gennemført sommer/efterår 2016 mhp at afdække behov for DM services. Sammenskrivning på vej. I relation til projektet DMIP er AU's Forskerstøtteenhed inddraget som samarbejdspartner, og i den forbindelse er der afholdt informationsmøder med henholdsvis ledelse, teamledere og medarbejdere.
Danmarks Tekniske Universitet			Der er udarbejdet en folder om Data Management her På vej: Tjekliste for forskningsstøtteenheder og workflow mht. ansøgninger – nu udvidet sammenarbejde med DTU's forskningskontor og forskningsstøtte enheder på institutterne vedrørende data management krav i Horizon 2020 og lignende. Udvikling af mindre pilotprojekter i samarbejde med institutter	Planlægning af undervisningsmodul i Data Management, (train-the-trainers forløb) herunder undervisningsmateriale, f.eks. en håndbog om forskningsintegritet med et særskilt kapitel om Data Management.

Institution	Organisering og finansiering	Infrastruktur	Services	Aktiviteter
<p>Aalborg Universitet</p>	<p>Udarbejdet strategi til ledelsen med henblik på etablering af støttefunktion samt politisk forankring i organisationen. Sidstnævnte er blevet revideret til et nyt forslag, der i skrivende stund er under revision.</p> <p>Politik for håndtering af forskningsdata udarbejdet som del af projektet, men endnu ikke godkendt og/eller implementeret.</p> <p>Revideret Open Access-politik igangsat, herunder inkludering af forskningsdata, og hvorledes er realiseres midler til understøttelse af open access til forskningsdata, i fald disse skal hostes lokalt.</p> <p>Projektorganisering og -beskrivelse af GDPR-indsats.</p> <p>Revision af eksisterende informationssikkerhedshåndbog på vej.</p> <p>Pt. en digitaliseringsstrategi og tilhørende handleplan i intern høring frem til 1. juni 2017. Denne digitaliseringsstrategi rummer store indsatser centreret omkring eScience og organiseringen heraf. Dele af data management indtænkes i den fremtidige organisering af eScience på AAU. <i>Da materialet pt er internt kan det ikke deles på nuværende tidspunkt.</i></p>	<p>Udarbejdet overblik over services til forskere på AAU. Se også overblik over scientific computing; http://www.en.its.aau.dk/instructions/scientific-computing/</p> <p>Udarbejdelse af plan for implementering af helt ny it-infrastruktur til bedre understøttelse af data management gennem hele datas livscyklus, se mere her</p> <p>Der er sikret initierende overblik over hvordan GDPR udfordrer eksisterede praksis med data-håndtering, læs mere her.</p> <p>Der er nedsat en HPC-styregruppe, der koordinerer HPC på AAU.</p>	<p>Støttefunktion etableret og it-services fungerer som tidligere, dog med nye initiativer omkring forbedret understøttelse af data management blandt andet via de services der tilbydes i infrastrukturen.</p> <p>Der tilbydes en scientific computing consultation med primært fokus på teknisk setup af infrastruktur-løsninger.</p>	<p>Gennemført tre workshops med forskere fra alle dele af AAU for at afdække behov.</p> <p>Webside oprettet. Pt i regi af biblioteket.</p> <p>Udarbejdet politikker, der pt afventer politisk beslutning.</p> <p>Oplæg til helt ny organisering omkring arbejdet med forskningsdata.</p> <p>Kortlægning af behov for initiativer ifm implementering af GDPR.</p> <p>Data Management indgår nu i to forskellige kurser på AAU.</p>
<p>Syddansk Universitet</p>				

Institution	Organisering og finansiering	Infrastruktur	Services	Aktiviteter
Danmarks Tekniske Universitet			<p>Der er udarbejdet en folder om Data Management her</p> <p>På vej: Tjekliste for forskningsstøtteenheder og workflow mht. ansøgninger – nu udvidet sammenarbejde med DTU's forskningskontor og forskningsstøtte enheder på institutterne vedrørende data management krav i Horizon 2020 og lignende.</p> <p>Udvikling af mindre pilotprojekter i samarbejde med institutter</p>	<p>Planlægning af undervisningsmodul i Data Management, (train-the-trainers forløb) herunder undervisningsmateriale, f.eks. en håndbog om forskningsintegritet med et særskilt kapitel om Data Management.</p>
<p>Syddansk Universitet</p> <p>Rigsarkivet</p>	<p>Rigsarkivet understøtter DM i forskning i relation til anmeldelse og indsamling af forskningsdata.</p> <p>Rigsarkivet er national service provider i den europæiske forskningsinfrastruktur, der hedder CESSDA (Consortium for Social Science Data Archives).</p>	<p>Rigsarkivet er også del af det opfølgende projekt om konsolidering af DMPOnline.</p>	<p>Informationer findes her, om bl.a. Lav en datamanagementplan Dokumentér dine data Datamanagementpolitik</p> <p>Rigsarkivet vil gøre det muligt i forbindelse med anmeldelse at indhente oplysninger om projekter direkte fra forskerens DM-plan i DMPOnline.</p> <p>I regi af CESSDA udbyder vi bl.a. kurser i DM (hos det tyske dataarkiv i Køln). Danske forskere er meget velkomne. Der udbydes også web-seminarer i DM. Se her:</p>	<p>Rigsarkivet deltager i flere projekter til støtte for øget DM-aktivitet på universiteterne i regi af Nationale Forum for Datamanagement.</p> <p>Deltog i projektet Datamanagement i praksis (under DEFF og DelC) og stod for en case inden for samfundsvidenskab og sundhedsvidenskab. Som en del af projektet udarbejdede vi i samarbejde med ph. d. studerende en tjekliste, der også skal publiceres på vores hjemmeside.</p> <p>Rigsarkivet har tilbage i 2014 deltaget i et DM-projekt i regi af FOSTER - Facilitate Open Science for European Researchers</p>